43. štev. V Ljubljani, v torek 13. aprila 1875. Letnik III.

Inserati se sprejemajo in veljá tristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ „ 2 „
15 „ „ „ „ 3 „
Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.

Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . 5 „ — „
za četrt leta . . 2 „ 50 „
V administraciji velja:
Za celo leto . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . 4 „ 20 „
za četrt leta . . 2 „ 10 „
V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto.

Sodnijska obsodba pa vladino pojasnilo.

Iz Selc se nam poroča, da Nace Semen, kterega so bili žandarji 4. februarija pri rubljenji zarad šolskih zamud prijeli in odpeljali v Loko, je od tamošnje okrajne sodnije obsojen na 7 dni zapora poostrenega z enim postom, češ, da se je pregrešil zoper javne vredbe in naprave. Vzroki, na ktere se opira ta obsodba, ki je izvirno pisana v blaženi nemščini, — ker so menda Selce tam kje daleč na Nemškem in zatoženi Selčani trdi Nemci — se v slovenskem prevodu glase tako-le:

„Vsled pismenega povelja c. kr. okr. glavarstva v Kranju je prišel c. k. okrajni tajnik Anton Walland iz Kranja 4. febr. t. l. v Selce in ž njim žandarji, da bi, ako bi bilo treba, eksekutivno z rubljenjem in vzetjem premakljivega blaga prisilili več družin plačati že dalj časa dolžno denarno kazen, ker so njih otroci neopravičeno šolo zamujali.

Med drugimi je imel iztirjati Ant. Walland enako denarno kazen 1 gld. 50 kr. tudi pri gostaču Fr. Weberju iz Selc.

Ko je pa Anton Walland v Fr. Weberjevem stanovanji s pomočjo žandarjev, namreč žandarmerijskim nadzornikom Mih. Payerjem in žandarjem Feliksom Dragerjem in okrajnim slugo Primožem Polancem iz Selc, hotel to povelje spolniti, in se je nazoča žena Mica Weber branila z lepo kazen plačati, so zarubili omarino pregrinjalo. V tem času pride v to stanovanje posestnik Nace Semen in reče komisiji, da je on hišni gospodar in da tukaj nima nobeden ničesar iskati in vzeti.

Okrajni tajnik Anton Walland zapove Nacetu Semenu dvakrat, da naj gre iz sobe in da naj jih nikar ne moti pri vradnem poslu. Ker pa to ni nič pomagalo, so Naceta Semena zvezali in še le potem, ko so ga odpeljali, je okrajni tajnik Walland mogel z gostačem Fr. Weber-jem, ki je bil med tem domu prišel, z lepo vradni posel spolniti.

Da se je vse tako vršilo, kakor je tukaj popisano, je dokazano s tem, ker so to s prisego potrdili navzoči Mih. Payer, Feliks Drager, Primož Polanec in c. kr. okrajni tajnik Anton Walland.

Objektivno se je toraj s tim činom ravnalo zoper javne naredbe in javno postopanje v smislu §. 314, za tega del je Nace Semen za krivega spoznan, kar se je povzelo iz besed prič, ktere so vse s prisego potrdile.

Kazen je po §. 314 odločena z zaporom do enega meseca. Kazen poostri, ker se je s tim činom dalo očitno pohujšanje, zmanjšuje pa je ničesar ne §. 362—lit. h. ztg. Kazen je toraj okoliščinam primerna.

Druge sodbine določbe se opirajo na navedene točke postav.

H koncu naj se še tukaj omeni, da so, zatoženi Nace Semen in njegove opravičevalne priče, Mica Weber, Magdalena Rant in Mina Semen, ktere pa sicer nikakor niso mogle navedenega kazni vrednega obnašanja ovreči, posebno to povdarjali, da se je pri zaporu Nace Semenovem v Selcah dotični žandar mnogih nepostavnost krivega storil, ker je namreč Naceta Semena s puškinim batom večkrat brez potrebe udaril in zlasti Magdaleno Rant iz Selc enkrat tako s pestjo počil po ustih, da je vsled tega dalj časa krv pljuvala.

Na te okolišine, ktere nimajo nobenega vpliva na prestop, zavoljo kterega je Nace Semen kazni vreden, se ne more ozir jemati po civilnem zakoniku, ker se žandarji, ako so se v resnici enacih nepostavnost krive storili, sodijo po vojnem kazenskem zakoniku.

Sicer je pa, kakor je žandarmerijski načelnik iz Loke, stražni nadzornik Mih. Payer, rekel, to ravnanje dotičnega žandarja žandarmerijski komandi že naznanil, da ga bode preiskovala, in če bo treba, kaznovala.

Konečno, ker se je Nace Semen pri današnji glavni obravnavi moral večkrat opominjati, da naj se pred sodbo dostojno obnaša, in je vendar, celo med slovesno prisego prič, s samovoljnim govorjenjem vradno opravilo motil, je razvidno, da je 6 ur trajoči zapor, kterega mora precej po glavni obravnavi nastopiti, po §. 182 k. pat. 3. maja 1853 Nr. 81 popolnem postavno določen.“

V Loki 22. sušca 1875.

Dr. Gestrin m/p.
Potrato m/p.

Nikakor se ne drznemo kritikovati sodnijske obsodbe. Je-li ta opravičena ali ne, pokazalo se bo pri deželni sodniji ljubljanski, pri kteri se je Nace Semen zarad nje pritožil. Za nas je ta obsodba zanimiva in pomenljiva v drugem oziru. Slavna deželna vlada je na selška dopisa v številu 22 in 33 Slovenca odločno trdila, da ni res, da bi bili žandarji neki ženi nastavili gole bajonete, neko drugo pa žandar udaril po ustih, da je kri pljuvala, „da je marveč zmernemu in taktnemu postopanju teh žandarjev pripisovati, da iz razuzdanosti ni postala kaka posilnost.“ Okrajna sodnija loška o tej reči sodi vse drugače. Ona ne taji tega, marveč v obsodbi Naceta Semena naravnost pravi, da zatoženec in njegove priče so najbolj povdarjali to, da se je dotični žandar krivega storil mnogih nepostavnost, da je namreč Naceta Semena večkrat brez potrebe udaril s puškinim batom, in zlasti Magdaleno Rant enkrat tako

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Dva dni potem motala se je iz mesta mala družba kristijanskih izseljencev pod načelništvom Hananija in Nahamanija. Krenili so proti Masfi. Premožen kristijan blizo doma Esenčevega ponudil je jim svojo hišo. Proti večeru dospeli so izseljenci v mesto Masfo, in še tisti večer hoteli so priti do doma Esenčevega ter prenočiti pri tovariših Hananijevih.

Potoma pripovedal je Hanani dogodke, ki so se bili dogodili v tem mestecu. Masfa s stolpi in trdnim obzidjem opasana je doživela zgodovinskih dni. V Masfi molil je Samuel za Izraelce, in od tukaj premogel je Filistejce. Tu je Juda Makabejec zbiral svojo vojno, ko so 164. leta pr. Kr. Sirci nakanjali pogubiti narod judovski, in tu so imeli Izraelci molišče, dokler so gospodovali pogani v Jeruzalemu. Juda in vojna njegova se je postila tiste dni, ogrinjala se s spokorno obleko, pepelila s pepelom in razparovala obleko svojo. Le-sem so prinesli duhovniki lišp, ki je jim rabil v tempeljnu, ter so s tem priprosevali Najvišega, naj pomore, da se zopet prične obhajati služba božja. S krepkim glasom govoril je Juda: „Gledi, pogani so se zbrali na nas, da nas ukončajo; ti veš, kaj nakanjajo zoper nas. Kako moremo obstati pred njih obličjem, če nam ti, o Bog, ne pomoreš?“

Po molitvi naznanilo je mu pet angelov, da bo premogel sovražnika.

To in drugo pripovedoval je Hanani, ko so stopali skoz dolino masfiško. Kraj ta bil je ves tak, kakor Esenci, in je človeka nehoté vtopil v resnobnost.

Hanani in kristijanje so srečno dospeli v hišo, v kterej so stanovali pustinjaki masfiški, in kteri so preprijazno sprejeli potnike. Vsi od kraja bili so te vere, da Hanani že leži v črnej zemlji. Rozložil je jim tedaj, kaj se je mu bilo pripetilo o velikonočnih praznikih: da ga je bil zavraten morilec napal in ranil, da je bolehal, da se je pokristijanil in mašnik postal. Pri tej tako ugodnej priliki razložil je svojim prijateljem tudi vero Kristusa križanega; gladko in krepko je govoril, in ker je seme Kristusovega nauka padalo na plodno prst pri teh možéh, zato so precej mnogi sprejeli sv. vero in prosili pokrstenja.

Med tem je Karikelj s pomočjo Jonadabovo prejel v Jeruzalemu po vseh pravniških pravilih sostavljeni sodnišk odlok, da po smrti Eleazarjevej vse premoženje pripade njemu zato, ker je bil naznanil sodniji, da Eleazar je kristijan, in ker njegova pokristijanjena deca postavno ne morejo nastopiti dedine. S tem sodniškim odlokom hitel je Grk na dom Eleazar-

s pestjo počil po ustih, da je vsled tega dalj časa kri pljuvala. Okrajna sodnija nikakor ni določila, da se to ni zgodilo, ampak le pravi, da se po civilnem zakoniku na to ne more ozirati, ker se žadarji sodijo po vojnem kazenskem zakoniku. Priče zoper Naceta Semena pri tej preiskavi sta bila žandarja Miha Payer in Feliks Dragar, pa berič Polanc in tajnik Walland, vsi ravno tisti, ktere je vsled vladinega ukaza izpraševal tudi g. Derbič in na ktere se sklicuje vladino pojasnilo, češ, „da njihovi soglasni izreki po postavi imajo vso verjetnost.“ Te priče so pri sodniji prisegle, da hočejo resnico govoriti, pa kakor je iz navedene obsodbe razvidno, sedaj nikakor niso tajile, kakor prej pred gosp. Derbičem, da bi se to ne bilo zgodilo, kar se žandarjem očita, marveč je žandarmerijski stražni nadzornik Pajer sodniji razodel, da je to ravnanje dotičnega žandarja žandarmerijski komandi že naznanil, da ga bode preiskovala, in če bo treba, kaznovala. Kaj tedaj k temu poreče slavna deželna vlada, ki se je tako zelo potegovala za gosp. Derbiča in njegove beriče?

Pa s tem reč ta še ni rešena, ampak se bode še obravnavala v deželnem zboru in pred deželno sodnijo, in kolikor nam je razun tega še znano, utegne še hudo presedati g. Derbiču in g. deželnemu načelniku, ki se je dal od g. Derbiča tako prenagliti!

Boj nemčurstvu!

I.

Ves civilizirani svet že z nevoljo trpi in sivo gleda mohamedanstvo, ki je pamflet na vsako omiko, zavira vsakemu napredku in veriga vsaki svobodi; ono ima taka načela, da so vsakemu drugemu narodu, vsaki drugi veri nevarna, kajti moslimu ukazuje koran, da mora širiti svojo vero in svoje zakone, če tudi z mečem, in ne sme prej mirovati, dokler ni ves svet poturčen, ne leži na obrazu pred polomescem. Teh zakonov korana zdaj Turki ne morejo spolnovati, ker so ob vso moč, a vendar pod polomescem za noben narod ni napredka in sreče, vendar kolikor toliko ustavlja duševno napredovanje na vzhodu in ga bo, dokler bo kaj veljal, kajti Islam se ne da nikakor kultivirati, zato bo pa tudi prej ali slej sam po sebi razpadel, ako ga kaka prekucija ali sila ne razruši.

Kar je vzhodnim narodom Turčin in Islam, to je nam nemčurstvo. Tudi nemčurstvo je pamflet na našo omiko, zavira vsakemu napredku in veriga vsaki svobodi; tudi ono ima taka načela, da je nevarno vsaki narodnosti, kajti njegova načela so: zatreti vso narodno zavest, potujčiti vsak narod in podjarmiti ga sebi, da se vrne nazaj v robstvo, v kterem je bil.

In mi Slovenci smo bili dolgo v robstvu, dokaz temu je zarod, kterega nam je robstvo izredilo, odgojilo in zapustilo. Kakor pričajo razvaline roparskih grajščin vrh strmin, kjer so, o sramotnih časih, tako je med nami nemčurstvo še spomin nekdanje sužnosti naših prednikov, da, nemčurji so nasledniki tistih beričev in grajščinskih rabeljnov, ki so dede naroda našega s palicami k tlaki priganjali in jih tlačili k tlam ter tako jim zapirali vsako pot do duševne izobraženosti in svobode.

Napredovalni duh časa je po postavah odpravil robstvo in tlako, nekdanji „beriči“ in grajščinski rabeljni ne smejo več z bičem ljudi strahovati; zato so se spremenili in preoblekli, a svojega posla niso popustili, svojih načel ne premenili, kakor se mačji rod nikdar ne odvadi loviti miši.

Od kod se nabira, iz česa izhaja nemčurstvo? Kaki ljudje so pri nas navadno nemčurji? Le taki, kterim se zdi dežela naša molzna krava, narod naš pa tvarina, iz ktere se dá kaj iztlačiti, — tedaj mnogi uradniki, trgovci, grajščaki, penzijonisti, advokati in notarji z vsem, kar se jih drži. Neodvisnih ali samostalnih ljudi boš malo nahajal med nemčurji in še ti se jih drže le, bodi si, da jim je bilo po napačni odgoji vcepljeno sovraštvo do „kmetov“, ali pa iz drugih osebnih vzrokov. Nekaj jih tudi za nemčurji capljá, ker so premalo omikani in mislijo, da je bolj „nobelj“ nositi pinjo in zahajati v kazine ter nemščino lomiti, kakor govoriti jezik, kterega zna „kmet, hlapec in dekla“ Taki ljudje so slepi, oni ne vedo, da je največa sramota vkleniti se sam v jarem tujstva in trobiti to, kar sliši trobiti nekdanje in še sedanje zatiralce naše narodnosti.

Predno tu začeto misel nadaljujemo, napovemo prej najnovejšo dogodbo v nemčurskem „konstitucijonalnem“ društvu, da bomo imeli za svoje izpeljave trdno dejansko podlago.

Pri zadnjem mesečnem shodu je to nemčursko gnjezdo besedovalo o naših šolah. Kaj je šola za vsak narod, tega nam ni treba ponavljati, in da naše šole niso najboljše, to je tudi vsakemu znano. Ali kaj mislite, česa manjka našim ljudskim šolam, da niso popolne? Nič druzega, ko da bi vlada imenovala učitelje in da bi bile šole povsod nemške. To je društvo tudi od vlade zahtevati sklenilo.

Tako tedaj?! Učitelji naj bodo uradniki, to je ljudje od vsake sape odvisni, mesto gospodov služabniki, ki bi morali plesati po piščalki vsakega okrajnega glavarja itd., — če ne, pa bi bili kdo ve kam premeščeni. Na ta način bi ne trpelo dolgo, pa bi imeli po naših deželah tujce in nemčurje učitelje, in naši otroci bi se morda po prstih ž njimi porazumeli. Ali taki učitelji bi bili izdatna pomoč nemčurjem pri volitvah, kakor so drugi uradniki in sčasoma bi naš kmet le davek plačeval in za vojaka služil, sicer bi za ničesar več ne bil na svetu.

In nemške ljudske šole — pri nas! Za božjo voljo! Čemu je li ljudska šola? Menda za to, da se otroci naši vsaj toliko naučé, kolikor jim je neobhodno potrebno pri sedanjih razmerah za življenje. Ko bi nemčurski modrijani, ki so v konšt. društvu za tako šolo govorili, kakor dr. Schaffer, Keesbacher, dr. Schrey, dr. Suppan, ne bili tako zagrizeni nemčurji, kakor so, bi jih pač res vsak priprost kmet brez vse govorniške izurjenosti lahko prepričal, da so nemške šole pri nas toliko, ko francoske laške itd.; saj so bile n. pr. na spodnjem Štajarskem že davno nemške šole, a kako korist je imelo ljudstvo od njih? Nobene, marveč škodo, ker je mladina le čas zapravljala in navadila se lenobe naučila pa se ni nič. Tudi na Kranjskem smo imeli enako britke skušnje. Ko so otroci take šole izdelali, so pač znali nekaj nemških besedi, a druzega nič. Pa tudi če bi se bili dobro nemški naučili, kar pa ni mogoče, kaj jim hasni gola nemščina, če so pa v drugih strokah popolnoma nevedni? Saj imate na gorenjem Koroškem, Štajarskem, Avstrijanskem itd. kmete, ki nemški govore, pa so pri tem tako bedasti, da je njihova neumnost se v pregovor preselila.

Ali ni potem predrzno, ako taki ljudje, kakor so konšt. nemčurji, kvasijo, da jim je za omiko ljudstva mar, pri tem pa edini pripomoček, po kterem se dá ljudstvo omikati, namreč šolo, hočejo premeniti tako, da mora za naš narod biti brez vse koristi? Ali ne nameravajo ti ljudje vzeti nam šole popolnoma in pahniti naš narod v nevednost, duševno temoto?

Zakaj tako delajo, je sicer že tudi jasno, a vendar bomo prihodnjič še govorili o tem.

(Dalje prih.)

---

jev, a je zelo osupnil opazivši, da tuji ljudje stanujejo v hiši. Zastonj je zagotovljal, da odslej je on pravi gospodar, zastonj je kazal sodniški odlok, da bi spričal svojo trditev, kajti lastnik mu je ob kratkem povedal, da to utegne pomota biti, kajti on je dom kupil od Eleazarja, kedar je še živel. Pokazal je tudi kupni list, ter s tem jasno prepričal Grka. Karikelj poprašal je tu pa tam, ali naposled je izprevidel, da mu je krasno posestvo splavalo po vodi.

Eleazar namreč bil je še popreje, preden so ga zajeli, z vednostjo in z dovoljenjem svoje žene prodal dom in vse imetje v Jeruzalemu, in skupljene novce po Hananiju biškupu izročil za potrebe vernikov.

Lehko si mislimo, kako zelo se je togotil prevarjeni Grk, ki je vedno hrepenel po obilem premoženju, in je ta pot tudi menil, da ga že ima v žepu.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. aprila.

Avstrijske dežele.

Ministerske določbe k izvrševanju postave o doneskih k verskemu zakladu so zagledale beli dan. Ne samo nam, ampak tudi še komu drugemu so nekoliko nejasne. To pa je jasno že na prvi pogled, da dohodki mnogih duhovnij, pri kterih se že sedaj komaj shaja, se bodo po tem davku zdatno zmanjšali. Kolikor smo čuli, se bode kongrua fajmoštrov določila s 600, 700 in 800 gold., a vrajtale se jim bodo v to vse štiftane maše, štolnine in vsi drugi redni dohodki.

O **gališkem** deželnem maršalu grofu Potockemu piše „Politik“, „da njegovo imenovanje pomenja zmanjšanje ustavovernega vpliva. Ministerstvo je priporočalo Ziamialkovskega, prijatla grofa Wodzickega, pa krona se je naravnost odločila za Potockega, ki je že kot ministerski predsednik vžival njeno zaupanje. Če tedaj pomislimo, da od cesarja imenovani deželni in vladini načelniki v Galiciji, Dalmaciji in na Tirolskem imajo druga načela, kakor ministerstvo Auerspergovo, moramo pripoznati, da krona je že sedaj prišla k spoznanju, da z ministerskimi idejami ne bode več shajala, da-si je ministerstvo Auerspergovo še na krmilu.“

Tirolci v Inšpruku so bili pri srenjskih volitvah srečnejši od nas, kajti zmagali so vsi štirje konservativni kandidati z zdatno večino. Lansko leto je bil zmagal le 1 kandidat z enim samim glasom.

Vnanje države.

Pruski listi pišejo, da potovanje kraljičevo na Laško nima nikakoršnih političnih namenov. Kako pa to, da se je kraljevič, preden je sklenil podati se na Laško, tako pogostoma posvetoval s knezom Bismarkom? Tudi se govori, da v imenu cesarja Viljema gre general Moltke na Laško ter da bode kralju

izročil lastnoročno pismo Viljemovo, v kterem se izgovarja, da ga ne more še obiskati.

V Fuldi zbrani škofi so cesarju Viljemu poslali skupno pismo, v kterem ga prosijo, da bi ne potrdil novih verskih postav, po kterih naj se duhovnikom ustavijo dohodki iz državne blagajnice. Državno ministerstvo je v imenu cesarjevem odgovorilo, da to se ne more zgoditi, ker so dotične postave s privoljenjem cesarjevem bile predložene zbornici. Prav nesramno odgovor ta škofom očita, da žalostnega stanja katoličanov so krivi sami, ker so že l. 1870 previdili, kakošne nasledke bode imela papeževa nezmotljivost, pa niso ostali trdni in stanovitni v svojem prepričanji (t j. v nasprotovanju do papeža in katoliške cerkve!) — Knezoškof vratislavski Förster je vladi odgovoril, da ga ni volja odpovedati se škofijstvu. Odstavili ga bodo tedaj s silo, kakor poznanskega. Če se knezoškof umakne na svoja avstrijska posestva, utegne pruska cerkvena borba zadeti tudi naše cesarstvo. Pruska bode boje zahtevala, da naj ji naša vlada izroči škofa Försterja, ali pa, da naj mu prepové škofijska opravila. Pa upamo, da Avstrija še ni kronovina pruska.

Ruska vlada, kakor poroča iz Varšave levovska Ojczyzna, neki namerava vsem poljskim v ruske pokrajine prognanim škofom dovoliti, da se vrnejo v svoje škofije. Le varšavski nadškof Felinski, ki živi v Kazanu, se bode preselil v Rim, pa ruska vlada mu bode plačevala del njegovih dohodkov. Če se to poročilo potrdi, bilo bi to največa demonštracija in najhujša obsodba kulturoborne politike pruske, ki škofe in duhovne preganja in zapira!

O stanju **turških** kristijanov so hoteli hercogovinski Srbi cesarju avstrijskemu poslati spomenico, ktero naj bi mu v Dalmaciji v to odposlana deputacija izročila ter ob enem ga prosila, da bi jo naznanil tudi drugim vladam. V političnih dunajskih krogih pa se govori, da se niti deputacija niti spomenica ne bode sprejela.

Cesarjevo popotovanje.

Dunajski dopisnik „A. Allg. Ztg.“ piše, da cesar hočejo s svojim popotovanjem v Dalmacijo vresničiti namen, ki se je pokazal že pri bivanju v Pragi, da bi namreč sami nekako posredovali in pomirjevali. Zavest avstrijska je precej omrznila in treba jo je zopot oživiti in ogreti. Kdo je to zakrivil, razvidno je iz nevolje, ktero razodeva vladajoča stranka, kadar vidi da cesar in narodi pridejo naravnost v dotiko.

Popotovanje kaže, da narodi resnično ljubijo in spoštujejo svojega vladarja, kterega povsod najsijajneše sprejemajo in pozdravljajo. Razsvitljava v Poli 7. t. m. je bila krasna, drugi dan so cesar ogledali raznotere zavode, vradnije in ladije, ter se vdeležili tudi mornarskih vaj, dasi je vreme bilo zelo neugodno. 9. t. m. so obiskali bližnji oljkov otok ter ogledali nekaj tam stoječih ladij. Potem so se peljali okoli otoka, in ogledali še arsenal, artilerijske shrambe, in streljiše, kjer se je za poskušnjo streljalo. Vrnivši se so pismeno izrekli svojo popolno zadovoljnost z mornarstvom in vsem osebjem. Vice-admirala Bourguignon-a imenovali so za admirala, mornarjem pa in vojakom so zaukazali dati 5 dnevno dnino.

10. t. m. ob $^1/_2$5. uri zjutraj so se cesar odpeljali v Zadro, kamor so ob 11. uri predpoldnem srečno došli. Ljudstvo in vradniki so jih sprejeli z veliko navdušenostjo ter skoz lepo okinčane ulice peljali v stolno cerkev, kjer je bil slovesni Te Deum. Potem so se cesarju v namestniškem poslopji predstavili duhovščina katoliška in grška, vradi, društva, konzularni agenti turški, lašk iin grški, pa kupčijska zbornica. Tudi knez črnogorski bo neki prišel v Kataro pozdravit cesarja, v Dobrovniku pa se mu bode predstavila deputacija turška, namreč Derviš Paša, poveljnik v Bosni, s 6 častniki, enim dragomanom pa Aziom Beyem iz Carigrada.

Izvirni dopisi*).

Z Gorenjskega, ... ski. 9. aprila. (Strossmayer — Samassa — Hilzer.) Gotovo začudil se bo marsikdo, kako da pridejo v pričujočem sestavku imena Strossmayer, Samassa in Hilzer v dotiko. Saj je vendar dovolj znano, da ime slavnoznanega vladike, milost. gosp. Strossmayer-a, kterega „Slovenec“ ravno zdaj v daljnem spisu naslovlja po vsej pravici „dika jugoslovanska“, stoji zlasti v oziru rodoljubja imenu Samassa tako nasprotno, kot južni tečaj severnemu. In kako pridruži se njima tudi še Hilzer, kterega umetni izdelki prihajajo med našim narodom v novejšem času k vedno večji in dobro zasluženi veljavi? Poslušajte nekako pikantni odgovor na to vprašanje. Menda s pričetka l. 1868 prišel je bil dobroznan narodnjak z Gorenjskega po opravilih v Ljubljano. Obiskal je pri tej priliki svojega iskrenega prijatla, ki je bil med drugim tudi ud ljubljanskega mestnega starešinstva. Pogovori njuni kot vnetih rodoljubov zasukali so se tudi na politiko, in ljubljanski gospod pripoveduje Gorenjcu, da so nedavno nameravali visokoslavnega biškupa Strossmayera vsled njegove posebne naklonjenosti, ktero je vseskozi skazoval slovenskemu narodu, in tudi zarad mnogoterih materijalnih podpor naklonjenih razaim slovenskim društvom, imenovati za častnega meščana ljubljanskega. Da bi bilo glavnemu mestu slovenskih dežel res v ponos tako velecenjenega in odličnega gospoda šteti v vrsto svojih someščanov, pripozna lahko tudi še ta trenutek vsak vnet rodoljub. Pa, — kaj briga vse to zlasti nemškutarje in narodne odpadnike? Žep, denar, dobičkarija, samoljubje, „mi smo mi“ in enaki blagri so jim čez vse; za drugo pa je mnogim malo mar. Med mestnimi odborniki sedel je v seji, ko je šlo za omenjeno podelitev častnega meščanstva, tudi zvonar Samassa (menim da stari). Pričakovati je bilo, da zlasti on, ki se ima gotovo za večino vsega svojega obilnega premoženja zahvaliti v prvi vrsti duhovščini, bo se posebno vneto poganjal za stavljeni predlog. Je li to tudi storil? — Kaj še! Če se prav spopinjamo (in menimo, da se), delal je ravno on najbolj na to, da je padel stavljeni predlog, ter da Strossmayeru ni bila podeljena čast, ktero so mu želeli nakloniti rodoljubni mestni odborniki. Našemu Gorenjcu se je to tako zamrzelo, da je, ker so v njegovem rojstnem kraju želeli napraviti veliki novi zvon, stavil v „Novicah“ (leta 1868, list 30. v dopisu „Od Kranjsko-goriške meje“) vprašanje: Kje da bi zunaj Ljubljane zamogli dobiti umetnega zvonarja? Odgovor „Novičin“ izrekel je ime Hilzer-jevo; vendar pa takrat menda ni mislil nihče na to, da bo ta vrli mož prišel čez malo let pri našem narodu k tolikej veljavi. Največ pa je pripomogel k temu, kakor je obče znano, mladi g. Samassa sam. Prenapete tirjatve (glej dopis iz Bukovšice v „Novicah“ l. 1875 list 11) in previsoka cena za slabe izdelke, še bolj pa njegova grda nehvaležnost proti svojemu narodu in duhovščini, pripravila ga je močno ob veljavo, in koliko manj zvonov gre že sedaj iz njegove livarne. Naj si ta britki uk dobro zapomnijo ter za ušesa zapišejo vsi narodovi odpadniki in sovražniki!

*) Več dopisov smo morali zarad pomanjkanja prostora odložiti za prihodnji list. Vred.

Iz Maribora, 11. aprila. (Požari. — Srenjska vaga. — Slomšekov spominek.) Na slovenskem štajarskem so menda zdaj požari na dnevnem redu. Zadnji list „Sl. Gospodarja“ je poročal o takih dveh nesrečah, iz Ptuja in Sladke gore, danes se govori že zopet o dveh drugih. Pri sv. Jurju na Pesnici je nastal ogenj v hlevih nekega gospodarja, pri kterem je gospodar sam konec storil; hoteč namreč živino oteti je šel v hlev, ki pa se je med tem zrušil ter gospodarja v ognju pokopal. Gospodarica, ki ga je hotela rešiti, se je tudi nevarno opekla. Drugi požar se poroča iz Poličan, kjer so znanemu županu Hartnerju, kakor se govori, po neprevidnosti hlapcev, tudi hlevi pogoreli.

V našem mestu zdaj, hvala Bogu! ne moti drugo vsakdanjega življenja, kakor majhni prepiri razodevajoči se v različnih „poslanih“ mariborskega inteligenzblatta zastran krajev in poslopij, kamor bi Mariborčani spravili novo sodnijo in mestno sensko vago, ker tudi pri tem jih veliko gledi na to, kako bi mogli kak osebni dobiček doseči. — Zarad Slomšekovega spominka smo zopet nekoliko bližej izvršitve. Pretečene dni se je namreč ožji odbor zopet dopolnil, ker je kn. vl. ordinarijat mesto bivšega g. prof. Šinka imenoval za svojega zastopnika g. dr. Gregorca. Č. g. korar Složar ima neki že tudi več načrtov dogotovljenih, o kterih bode se ožji odbor najpred posvetoval. Največ simpatije med odborniki ima neki načrt, po kterem bi se v stolni cerkvi naredil veči spominek, na grobu pa bi se samo manjša spominska plošča vzidala, ker prej ali slej bode se moralo pokopališče prestaviti in takrat bi spominek morebiti bilo težko preseliti. Želeti je le, da bi bil spominek, naj bo že kderkoli, dostojen in primeren zaslugam rajnega Slomšeka!

Razne reči.

— Škofijska kurenda duhovnikom ljubljanske škofije naznanja, da odpustkov svetega leta se vdeležijo vsi, ki trikrat s svojim fajmoštrom v procesiji obiščejo za to odločene cerkve. Namesto fajmoštra sme procesijo voditi tudi kaplan ali pa kak drug duhoven. *) Tudi so mil. knezoškof vprašani od nekega duhovnika dovolili, da ljudje, ki imajo bližej v sosedno kakor pa v domačo faro, smejo obiskati cerkve sosedne fare (se ve da, vsih petnajstkrat ravno tiste cerkve, ne pa da bi šli enekrate v domačo, enekrate pa v sosedno faro), in da duhovniki smejo to svojim vernim tudi s prižnice oznaniti. Knjižica za obiskovanje cerkev posneta po izvrstni nemški mil. škofa Zwergerja se že tiska in bode stala do 20. kr. Tiskalo se je bo 5000 iztisov. Duhovniki naj gg. bukvovezema Ničmanu in Šverljugu (stolni trg 205) pismeno naznanijo, koliko iztisov za svojo faro želé.

*) „S. Poenitentiaria de speciali et expressa Apostolica auctoritate respondet: Fidelibus cum Capitulis, Confraternitatibus, Congregationibus etc. seu cum proprio parocho aut alio sacerdote ab eo deputato Ecclesias pro lucrando Jubilaeo processionaliter visitantibus applicari posse ab Ordinariis Indultum in literis apostolicis eisdem Congregationibus et Capitulis concessum“. Decl. s. Poenit. de 25. Januarii 1875.

— Cerkev oropana. Iz Ptuja se nam piše: V noči med 7. in 8. aprilom oropana je bila cerkev sv. Trojice v Halozah blizo Ptuja. Hudobneži so odnesli vse, kar so le mogli dobiti; med drugim, žali Bog! tudi ciborij in monstranco s presv. rešnjim Telesom. Od sv. hostij ni ne duha ne sluha, — sam Bog ve, kaj so ti zakleti tolovaji ž njimi storili. Koga ne bi srce zabolelo, kedar gleda in čuje, kako strahovito se dandanes množijo enaka bogokletna hudodelstva!

Pojasnilo.

Na napad v „Slovencu" št. 42 10. aprila t. l. previdim svoj pogrešek neudeleževanja pri volitvi za narodno stran; ni pa res, da bi bil prišlima volilcema vrata pokazal, čeravno me je bilo žuganje hudo razdražilo.

M. Gerber.

Poslano.

Mestni magistrat bi mi pač vprašali, ali „požarna straža" svoje izlete poprej naznani mestni policiji, kakor to postava veleva in kar se od slovenskih društev tirja, in kako se s postavnimi določbami in nepristranostjo vjema, da sme požarna straža ob nedeljah ob pol treh popoldne, to je ob času popoldanske službe božje, z godbo po mestu hoditi, ko se „Sokolu" še skupni izhod iz mesta prepoveduje? Ali je bilo načelništvo „požarne straže" zarad takih nenaznanjenih špektakeljnov že kdaj k policiji poklicano in kaka je bila kazen, ki se mu je zarad tega prestopa društvenih postav naložila?

Več meščanov
ki vedó, kako se s „Sokolom" ravná.

Gospod vrednik!

Ker mi je prišlo na sluh, da gospod Matija Gerber natolcuje mene za pisalca spisa „O ljubljanskih mestnih volitvah" v listu 42. cenjenega časopisa „Slovenca", Vas prosim objaviti, ali sem jaz pisalec omenjenega članka, ali ne?

V Ljubljani 11. aprila 1875.

Josip Regali,
mizar.

Vredništvo potrdi, da omenjenega članka ni prejelo od gosp. Regalija, ampak od neke druge strani. Članek je bil s prva silno ojster in smo ga omehčali, kar se je dalo, ker ni imel biti popolnoma obsodba, ampak le nekako svarilo. Ker g. Gerber v „Pojasnilu" upanje razodeva, da v prihodnje bo trdil dolžnost, kakoršno ima mož do naroda, od kterega dobiva najglavniši svoj zaslužek, toraj ga mi tudi zdaj še prav toplo priporočujemo slavnemu občinstvu in duhovščini slovenski, zlasti ker je sicer v vsakem oziru pošten in zanesljiv. A če hočemo vkrepiti se, moramo od prijatlov svojih zahtevati, da se nam v odločilnih trenutkih ne odtegujejo ne le sami, ampak da skušajo pridobiti nam še drugih prijatlov, pri kterih imajo kaj vpliva in veljave.

Umrli so:

6. aprila. France Leben, gostača sin, 14 l., za vodenico. — Antonija Stuk, sirota, 3 l., za pljučno sušico.

7. aprila. Franjo Rudež, grajščak, 52 l., za mrtvoudom. — Marija Dimic, inšt. reva, 72 l., za oslabljenjem. — Jože Polšar, davkar, 67 l., za mrtvoudom. — Matija Jama, usnjar 37 l., za pljučno sušico. Janez Habič, delavec, 63 l., za rakom v želodcu.

8. aprila. France Senovič, mizar, 66 l., za možg. mrtvoudom. — Albina Prosenec, trg. nadzornika otrok, 3 l., za razlivom v pljuča. — Jože Lukman, vpok. vrad. hranilnice. — Gošper Slabe, priv. pisač, 45 l., za sušico.

9. aprila. Janez Gula, sluga, 61 l., za rakom v grlu. — Marija Hafner, gostilničarja žena, 44 l., za prsno vodenico. — France Jenko, vžitn. nadzornika otrok, 4 m., za drisko.

11. aprila. Anton baron Schweiger, 25 l., za vodenico. — Janez Perko, c. k. dež. sodnije svetnik, 72 l., za oslabljenjem.

Eksekutivne dražbe.

15. aprila. 3. Jan. Petrič-evo iz Velesovega (2373 gl.), v Kranju.

16. aprila. 3. Mat. Kraševc-evo iz Bušine vasi (780 gl.), — 3. Marko Logar-jevo iz Trnovc (1640 gl.), obe v Metliki. — 3. Jan. Meršnik-ovo iz Biten (1100 gl.), — 3. Mart. Penk-ovo iz Parij, — 2. Žane Herščak-ovo iz Prema (1100 gl.), — 2. Tone Knafelc-evo iz Zagorja (1668 gl.), vse v Bistrici. — 3. Jan. Črnivc-evo iz Ručice (1068 gl.) v Litiji. — 3. Jan. Debevc-evo iz Razdrtega (4179 gl.), — 3. Jož. Koman-ovo iz Razdrtega (1540 gl.). obe v Senožečah. — 3. Andr. Bratoš-evo iz Kalc (400 gl.), — 2. Andr. Stegu-vo iz Kala (1690 gl.), — 2. Fr. Sluga-vo iz Bukovja (440 gl.) — 2. Jož. Vovk-ovo iz Prema (1100 gl.), vse v Postojni. — 2. Peter Koritnik-ovo iz Cerkelj v Kranju.

17. aprila. 3. Jan. Ogolin-ovo iz Krvavega vrha (2695 gl.), — 3. Ive Orlič-eve iz Kriške vasi (3295 gl.), obe v Metliki. — 3. Dav. Selan-ovo iz Studenega (180 gl.), v Postojni. — 2. Leop. Straser-jevo iz Kamnika (1853 gl.),

Telegrafične denarne cene 12. aprila.

Papirna renta 71.—. — Srebrna renta 75.15. — 1860letno državno posojilo 112.25 — Bankine akcije 959. — Kreditne akcije 240 —. — London 111.20 — Srebro 103.30. — Ces. kr. cekini 5.23. — 20Napoleon 8.88.

Naznanilo.

Predstojništvo c. kr. ženske kaznovalnice v Begnjah na Gorenjskem daje na znanje, da vse vrste ročnih del, to je **pletenje, šivanje, vezenje (stikanje)** in **predenje**, po najnižjih cenah izvršuje. (31—1)

Predstojništvo c. kr. ženske kaznovalnice v Begnjah dne 8. aprila 1875.

Pravi rudečkasti korun (krompir),

cent po 4 gold. — in

pravi Holsteinski zgodnji korun

cent po 2 gold. 50 kr. se dobiva pri oskrbništvu vrta „kmetijske družbe" v Ljubljani. Da ne bo ogoljufan, naj se vsak oglasi naravnost do oskrbnika gosp. Fr. Schollmayra, v Ljubljani na Bregu hiš. št. 192. (30 - 2)

Učenec,

ki je zdelal spodnjo gimnazijo, se sprejme v tukajšni **lekarni (apoteki)**. Pojasnila daje anončni bureau v **Ljubljani**, knježev dvor (Fürstenhof) št. 206 (27—3)

Homojopatična lekarna v Ljubljani.

P. n. privržencem homojopatičnega zdravilstva daje podpisani na znanje, da si je vredil **po polnem homojopatično lekarno**, od zaloge alopatičnih zdravil strogo ločeno.

Stanjšave in smetve so vestno po naukih homojopatičnega zdraviloslovja narejene in posebno pazi se na to, da se samo čista in nepokvarjena zdravila rabijo.

Vse tako imenovane **prvotne tinkture** in **esencije**, natanko po predpisih napravljene, so zmerom na razpolaganje, isto tako cele popotne in hišne apoteke v žepni obliki; lekarna tudi rade volje prevzame napravo tacih priročnih zbirk po posebnih željah in naročilih ter računa za-nje le svoje stroške.

Vnanjim naročilom se ustreza s poštnim óbratom proti povzetju.

Za gosp. p. n. **homojopatične zdravnike** so cene posebno znižane.

Z odličnim spoštovanjem

(26—2) Josef Svoboda,
lekarnica **„pri zlatem orlu"**
pred železnim mostom v Ljubljani.

(32—32)

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju" v Ljubljani, dunajska cesta,

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahú. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se hrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem. pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahú 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozdaj znani želodčni likér; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in poda različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravilo proti vsaki prenehovalni bolezni. Vspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozdaj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnom proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzev prah, 1 tucat škatljic 7 gold, posamne 80 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Voda lancasterske lilije (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter naredi, da vidoma zginejo. Dalje se rabi, da se prežené pege in mozoli, in se ozdravi naglo poke, ktere se narede zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zarad česar jo po pravici vse dame, kterim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

Naročila sunaj Ljubljane na zgoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče, z vračajočo pošto proti poštnemu povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo i. t. d. nagradijo gospodje komitenti.

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

Natisnili Blaznikovi dedači v Ljubljani.